

Paa Kirkegaarden.

(Af Ole Gudbrandsdøl i „Amerika“)

Naar Livets Storme om dit Pre-
suler,
Og Døgnets Varm gjør Sjælen fog
og mat,
Naar Vaaden franges, Vølgerne de
bruser,
Og Livet tykkes dig en bølgenat
Nat,
Da styr din Fod til Dødens stille
Have
Og stans en Stund ved de henfarnes
Grave.

Et fredløst Sted midt i den travle
Brimmel
Er denne Plet om Kirken Mure
lagt
Og alvorfuldt du stirrer mod Guds
Himmel,
Du Kirke, som blandt Grave staar
paa Vagt,
Thi Grav ved Grav rundt om din
Fod jeg siner
Og kors ved kors paa Gravene sig
hæner.

Ser, trætte Gamle, har du fundet
Hvile;
Din Vaad er landet i den stille
Havn.
Og nye Slægter over Graven lie,
Og ingen mindes kanske mer dit
Ravn
Men engang har du smilet, grædt
og lidt.
— Paa Kirkegaarden hviler du nu
blidt.

Ser under Høien, Yngling, nu du
Kunder,
Den Mege Lige varer paa din Grav;
Paa Koster vandred du i Forvars-
stunder,
Da Herren dig sit Baudrebudskab
gav,
Og Livet lyst og rigt laa for dit
Bliz;
— Men Plads paa Kirkegaarden
juart du fil.

O, alle Barn, skal ogsaa dig jeg
finde
I Jordens Skjød lag Kirkegaardens
Bort!

Dit Liv var kort, ei Verdens barste
Vinde
Dit Hjerte isned, før du vandred
bort,
Dig Døden tog i Livets Morgengry
Og bræved engleren i Paradisets Vy.

Du Kirkegaard med dine mange
Grave,
Du rig og fattig faner i dit Skjød;
Der smuldrer hen den hvide som den
love,
Der blegner alle for den sorte Død,
Der Jordens Pragt og Herlighed
forqaar,
Men Liv iagen af Gravens Muld op-
staar.

Du Kirkegaard med dine mange
Grave,
Du Fredens Plet om Kirken Mure
lagt,
— Ser ender Vandringen. Til Dø-
dens Have
Gaar sidste Hæden, ... saa er Li-
vets Vagt,
Vad vaaden franges! Fredens Havn
jeg siner.
Se, — kors ved kors paa Gravene
sig hævner!

Betragtning.

(E. Monthey-Jorns Andagtsbog.)

Kristus „led Døden efter Rjødet,
men blev levendegjort efter Rauden,
i hvilken han ogsaa gif bort og præ-
dilede for Rauderne, som var i For-
varing“ (1 Pet. 3, 18, 19).

Det første Trin i vor Herres Jesu
Krissti Ophøiellesstand er hans Red-
fart til Helvede. Om den taler den
anden Artikel af den apostoliske
Trosbekjendelse med de Ord: „Red-
faren til Helvede.“ Kun ganske lidt
kan vi sige derom. Thi kun ganske
lidt siger Skriften derom. Og egne
Tanter vil vi ikke foredrage. Kun
det som Skriften siger, vil ogsaa vi
sige. Se endnu en Gang paa det
ovenanferte korte Ord af St. Petrus.
Vi vil nu udlægge det Stykke for
Stykke.

St. Petrus siger først: Kristus
„led Døden efter Rjødet.“ At kri-

stus aflivedes, det ved vi jo. Men
hvad vil det sige, at Kristus led Dø-
den efter Rjødet? Med Ordet
„Rjød“ betegnes her den Herres Jesu
menneskelige Natur. Men holdt!
Dermed betegnes ikke i Almindelig-
hed hans menneskelige Natur, men
hans menneskelige Natur i Horned-
rellesstanden. Thi det at Kristus led
sig dræbe, var jo netop hans dybeste
Hornedrelse. Altsaa, Kristus led Dø-
den efter sin menneskelige Natur i
Hornedrellesstanden — det udsiger
de Ord: Kristus „led Døden efter
Rjødet.“

St. Petrus fortæller nu og siger:
„men blev levendegjort efter Rauden.“
At Kristus atter blev leven-
degjort, det ved vi ogsaa, Gud ske
Tak. Og det forstaar sig af sig selv,
og sees klart og tydeligt af den bibel-
ske Historie, at han atter blev leven-
degjort efter den samme Natur efter
hvilken han havde lidt Døden, nem-
lig efter den menneskelige Natur.
Men hvad vil det sige — saaledes
spørger vi ogsaa her. — at Kristus
blev levendegjort efter Rauden?
Med Ordet „Raud“ betegnes her
Ufortraueligheden, Herligheden og
Kraften, nemlig den guddommelige
Herlighed og Kraft af Krissti menne-
kelige Natur, som den var i Op-
høiellesstanden. Altsaa, Kristus blev
levendegjort efter sin menneskelige
Natur i Ophøiellesstanden — det
udsiger de Ord: „men blev levende-
gjort efter Rauden.“

Og saa siger St. Petrus: „I hvil-
ken han og gif bort og prædilede for
Rauderne som var i Forvaring.“ „I
hvilken,“ nemlig i „Rauden,“ i sin
atter levendegjorte og til guddom-
melig Herlighed ophøiede menneffe-
lige Natur, saaledes er Kristus gaaet
bort — hvøchen? I Fængslet, i
Helvede. Og hvad har han gjort i
Helvede? Han har prædilet der.
Prædilet? Hvad vil det sige? Det
betyder: Han har efter en Herolds
mægtige og prægtige Vis forkyndt
og udraabt noget. Hvad har han
saaledes forkyndt og udraabt? Det
siger St. Petrus ikke. Men der den
dræbte og atter levendegjorte og i
guddommelig Majestet straalende
Jesús kom ind i Helvede, hvad andet

kan han da have forkyndt og ud-
raabt end sin Seier? For hvem har
Kristus i Helvede forkyndt sin Seier?
„For Rauderne“ som var i Helvede,
siger St. Petrus. Og end tilføjer
han udtrykkelig: „som fordmum var
gjenstridige,“ som fordmum ikke troe-
de, da de endnu var paa Jorden og
i Legemet og som Eksempel paa saa-
danne nævner han de Folk over hvil-
ke Spudfloden kom. Andre end saa-
danne i Bantroen døde er der jo hel-
ler ikke i Helvede. Djævelene, de onde
Engle, er rigtignot ogsaa der. Og
for dem gjaldt sikkerlig ogsaa Seiers-
og Triumfprædiken af den nu le-
vende og ophøiede, over hvit Død de
først for kort Tid siden havde opaf-
stet et Triumffrig. Thi St. Paulus
skriver: Kristus „afvæbnede For-
stendommen og Magter og viste dem
aaubentil til sine, (det han triumfe-
rede over dem ved ham“ (Kol. 2, 15).

Vi sammenfatter nu det vi har
hørt, og spørger: Hvad lærer Skrif-
ten om Krissti nedfart til Helvede?
Og vi svorer: At Kristus, efterat
han atter var bleven levende, har vist
sig for Helvede som Døverbinder, og
triumferet over Rauderne i Helvede.
Saa meget, ikke mere, men heller ik-
ke mindre, ved vi om Krissti Nedfart
til Helvede.

Krissti Triumftog til Helvede er
den hæderfulde Afslutning af den
blodige Dødskamp mellem Kristus,
vor Frelser, og Djævelen, vor Forser-
rer og Taran. Ved sin Nedfart til
Helvede har Kristus tvunget Helvede
og alle Helvedes Rauder til villig
og skjælvende dog juldstandig at an-
erkjende hans Seier over dem og
Menneskenes Frelse fra deres Herre-
dømme. Dvo som nu tjener Djæve-
len tjener en sultud beiret og ned-
traadt Første og er, som denne selv,
hjemfalden til den evige Døen. Men
da til Seier-jursten, a skriften! med
Legeme og Sjæl! Vær hans egen
i Troen, og lev under ham i hans
Rige, og tjen ham med Glæde!
Krygt ikke for Satans Trusel og
Skur! Spot ham! Hold dig til
Krisstus og hans Ord! Satan hen-
der Kristus for vist, og Her fra dem
som i Krissti Ravn modstaar ham. Et
Ord kan fælde ham.

"Bøgerens Bog"

Sir Walter Scott, den bekendte, skotte Digter, lod sin Hustru paa sit Dødsleie, læse noget af Bogen for ham, og da hun spurgte, hvilken Bog, han mente, svarede han: "Der er ikke mere end en Bog — Bibelen."

Jak Newton, den store, engelske Videnskabsmand, har sagt, at Bøger er som oftest kun Aobbering, sjelden Sels og allersejdest Guld. Den Lærdom, de giver er lig Hensigten, hvoraf der skal en hel Del til før det blir en Sum. Nu Bibelen er en alyte, uforfalsket Guldbumt.

Jagen har vist saa stærk Forbitrelse, men heller ingen saa varig Trøst og Glæde som denne Bog. En saadan Udbredelse har heller ingen anden Bog faaet. Den er oversat paa henimod 400 af Jordens 600 Sprog. Millioner efter Millioner er spædte omkring til de forskjelligste Egne af Jorden. I Palæster og Høtter, i Hængsler og Hospitalet, i Værksteder og ved Dødsleier høres og læses den. Med dens indspirende Ord paa Læberne har Millioner gaaet jublende gennem Jld og Vand, og under de grusomste Vinsler og haardeste Fristelser over Dødsfloden, seirende ved det samme Ord, som Salviisten trøster sig ved:

"Havde ikke dit Ord opholdt mig, var jeg forgaaet i min Elendighed!"
Og det mærkelige Bog!

Kunsten har forsøgt at male dens Indhold paa Lærredet, Musikken at fremstille dens Hørelser og Stemninger gennem Louerne, Digtene har fremstillet dens Lærer og Ord i Vers og hentet Gæmmer til Behandling derfra.

Nya Sanger helt ned til Tiggere, fra Videnskabsmand ned til de mest indskrænkede Knekkere har Millioner modtaget Trøst og evigt Liv gennem dens Ord.

Bibelen er til alle Tider blevet bestrøet forfulgt, bortforklaret, misbrøgt, forkastet af mange, men alligevel eksisterer den endnu, medens de Bøger, der er skrevet imod den, er faldne til Jorden og forsvundne og gjort nye Angreb nødvendige.

Evigdommelige Bog! — Evigdommeligere end nogen anden. Den er egentlig ikke en Bog, men en hel Samling af Bøger, der alle fører sig til hverandre som Led i en Kæde, som Harmonien i et Musikstykke, som Hævene i et Raier.

Dens Forfattere er Mænd i de forskjelligste "Dannelsesstrin." Konger, Dømmere, Præster, Profeter, Gurder, Soldere og Hællere har ved den guddommelige Indpiration nedtegnet dens Ord.

I et Tidrum af 15 hundrede Aar

er dens 66 Bøger forfattede. Indholdet er afvekslende. Det bestaar af Poeti, Historie, Love, Sædelæste, Slagregister og Breve. Den er Guds Riges Historie, og alt, hvad der angaar det, fortæller den, og just saameget, som høres med til dette Riges Gang gennem Verden. Den meddeleer os ogsaa noget af andre Rigers Historie; men Guds Riges Historie er den egentlig i alle sine Detsninger. Guds Riges Opkomst, Vækst og Udvikling i Verden, dets Love og Anordninger, det Forsyndelse og Modvillige blandt Menneskene og dets lovmæssige evige, herlige Tilværelse fortæller Bibelen os fra Iste Moseh. til Aabenbaringen.

Hovedpersonen i Bogen er overalt — Kristus, og fra hvert Sted i den gaar der en Bælt til ham. Alle Love, Profeter, Registre, Fortællinger, Symboler og Digte i denne Bog peger paa og har Kristus, Forsømmingen og Frelsen i ham som Maal. Det er den røde Traad, som gaar fra Begyndelsen til Enden. Den, der læser den med Opmærksomhed, vil blive slaaet af den gradvise, stadige Stigning af Lyd, som møder en. Der er ikke Middagslys med en Gang. Nu gaar den som Morgensdampningen stiger op fra det første; men ligesom Morgensdampningen straalere klarere og skønnere, indtil Solen selv staar frem i Horisonten med sin marvante Opstrøm, saaledes aabenbares Lyset fra det hvide klarere og klarere, indtil det Verdens Lyd — Jesus Kristus, "Retfærdighedens Sol" som med Lygdom under sine Fødder.

Dr. Adolf Zafir siger: "Der er kun et Rige — Gudsriget; der er kun en Person — Kristus, og der er kun en Bog, der giver næsting Værd om Riget og Personen; det er Bibelen. Dens Guddommelighed, oplyste Lære, dens Historie, dens Indflydelse, dens Afsættelse for det menneskelige Behov, dens Troværdighed, dens overbevisende Magt, dens Harmoni med Historien, dens Evigdommeligheder, dens Udbredelse og Modtagelse i Verden, dens Profeters Opfyldelse og dens Verdens og Hævedomme — Kristus har været, er og vil fremdeles blive et af de største Undere, Knekkelseskæften har ført.

I ingen anden Religionsbog eller i den mest fremfremmede menneskelige Lærning og Udvikling kan man finde saa Høje Ideer som i Bibelen. Dens Regel og Rettesnor er Guds Vilje; dens Maal: Guds Værd; dens Motiv: Aikærlighed; dens Kæmper: Renhed og Retfærdighed.

Vi vil sige til enhver baade ung og gammel: Tag og læs denne Bog!

Læs den under Bøn til Gud, lær vil du ingen, saa sies dig en straf. lig og villig til at modtage dens Kritik af dit eget Iste. Følg dens Forskrifter og lær at kjende den eneste, sande Gud og den, han udsendte, Jesus Kristus. Hvis alle Knekkere læste den, troede den og fulgte den, vilde hele Verden saa et ganske andet Udseende inden kort Tid.

Guds Betsignelse hviler over alle dem, der arbejder for dens Udbredelse! Sid den Dag var opbrudt, da denne Herrens Randskab bedækkte Jorden, saa Sandet kærter Guds Bælt — (Luth. Kæ.)

Bidnesbyrd om Luthers lille Katekismus.

Først Georg fra Andolt (død 1553), som selv var en Præst og grundig Theolog, kaldte den lille Katekismus "den lille eller Røgibibelen, hvori Aikernen af alle profetiske og apostoliske Lærdomme ere forenede sammenfattede." Han siger: "Den første Del er Læren over enhver Lære (Loven); den anden Del indbefatter "Historien over al Historie" (det apostoliske Symbol); den tredje Del indholder Læren over al Bøn (det hellige Fadervor); den fjerde Del indholder Ceremonierne over alle Ceremonier (Daab og Nadvere), den femte Part taler om den Magt, der er høiere end al Magt (Kælembædet). I Andolt staar en Tale uden Rige, Gudsordenen."

Justus Jonas (død 1555) siger: "Det er en lydelig Gudsgave og Raade, at Katekismus nu igjen læses rent i Kirken, nemlig de ti Gud, Troen og Fadervor; thi derved har enhver Knekkere den hele Theologi og kan lære at kjende, hvilken der er den rette, bedste, herligste, sundeste Gudslydelse, hvad der er Guds Vilje og Gud, hvad han fordrer af os; item, hvorledes enhver i sin Stand i al Sandel og Udvælt skal omgaaes og forholde sig imod sin Kælle. Og om den lutherske Lære, mod hvilken Dævelen er saa bitterfiendt, ei havde gaaet mere end, at den igjen havde gjort Katekismus og de ti Gud bekendt for Folket, saa havde den dog bragt mere i den kristelige Kirke end alle hvide Skoler, saakænge de have været paa Jorden." Samme Theolog vidner om Luthers lille Katekismus, "at den var kun en ganske liden Bog, hvilken man kunde kjede for sig Penninge (R. V. — Saa meget har den kostet den Gang), men Iste indfandt Verdenen formaaede ikke at betale den. Nu troede forvist, at den hellige Aand havde indgivet sige Luthers samme." Denne Dom er saa meget vigtigere, da den fortæf-

selige Jonas i Aaret 1525 paa Stursten af Sachsens Opfordring endnu før Luther havde forfærdiget en Katekismus.

"Saa mange Ord, saa mange Ting; saa mange Afsnit, saa mange Betsignelser; saa Sider, men en uforlignelig Følge af theologisk Indhold." Saaledes roses vor Katekismus af Dr. J. B. Mayer (død Aar 1712).

Dr. Baumgarten holdt vor lille Katekismus for "et sandt Akenodie i vor Kirke og for et virkeligt Kæstestykke.

Elldre Theologer sige: "Man kan kalde Luthers lille Katekismus iblandt Bøgerne den mindste i Dømmetige, lignende Mening, som Kristus iblandt Knekkene beder den mindste i Dømmetiges Rige og dog overgaar Johannes den Døber og alle Knekkere." Andre kalde den den Aikerkjærne, som stikker ind i alle Livets Forhold; vor evangelisk-lutherske Kirkes Selsklasse og Rod; den rette Børnebibel, den sunde Børnelære, et Kæstestykke i kristelig Lærevæddom, den kristelige Trogrund, en gulden Tro og Sædernes Sandheds Ailde, en ret Lysthave, hvori bedrøvede Sjæle kunne vedtervæge og frøde sig med rig Husvalle."

Den württembergiske Prælat A. Chr. Detinger (død 1782), denne dybe Lærer og naadige Mand, afsløgede i sin gamle Alderdom den Beskjendelse: "Jeg staar nu egentlig igjen paa det gamle Punkt, paa hvilket jeg allerede har staet som Børn; thi al min Videnskab er indholdt i den salige Luthers lille Katekismus."

B. Læst:

Luthers lille Katekismus er en Beskjendelse af Kirken, og iblandt alle Beskjendelser netop den, der er Folket mest beskjendt og behagelig. Det er en skjort Sag, som ei kan nægtes, at ingen Katekismus i Verden kan bedes, som denne. Men det er mindre beskjendt, end sandt, at det kan kaldes et sandt Under i Betræktning af den overordentlige Følge og store Rikdom paa Kundskab, som her er udtalt med saa faa Ord. Thi hvo, der tør beskjulte den for at være fattig og mangelfuld, han forstoar den ikke, nei viseligen ikke. Den er et rent Gjenstand af det guddommelige Ord, en Røgibibel og Theologernes Vælt. Den er et Maal, som er ret for alle, haade for Store og Smaa. Derfor skal man intet sies til, ei heller tage fra: men man bør blive ved dens Ord, og frem for alle Ting bringe Folket igjen til en saadan Lyd i Erfkjendelsen, at det ved, hvad der staar i Katekismus, og hvad det har i samme. Huskaderen, Børnene,

Løendet skulde blive derpaa; bede, lære og hængslige den; paa den Raade vil den blive til Sacerdoterindens Dilektaffer, der aldrig manglede Elie. Ja naar Katekismus først igjen bliver til Quasbog, da vil man blive var, hvilken Starkekirken i Almindelighed henter herfra til dens Sjerninger. Den er en norma norma, en gudnæmstelig regula fidel (Trosregel), guddommelig i Tergten, menneskelig i den troværdige Forklaring: „det er: et Symbol, et Bekræft, som naar det læses fra Sjærens End, kan udfolde Salams Forstandinger.“

Dr. Hagenbogen, Luthers fortrolige Ven og Emdedsbrøder, har den lille Katekismus „bestandig hos sig, og naar han bemærkede, at Ordman-derne (d. e. de, som vilde og skulde indvies og velignes til det hellige Præsteembede) ikke skjattede derom, da satte han hørdt ind paa dem.“

Johan Walbelius (død 1565), sin velsignede Prest i Joosimothol, kalder den lille Katekismus den „salige Skat“ og siger: „Om Dr. Luther i sit Vænetalskab ei havde stiftet og anrettet noget andet Gode, end at han havde bragt begge Katekismierne (d. e. den store og den lille i Quasne, Stolerne og paa Prædikestolen, og haaret indført i Quasne Bønnen før og efter Maaltidet, samt Bønnerne, naar man lægger sig at sove og staar op igjen, kan kunde dog Verden ikke nokken taffe og lønne ham derfor.“ Samme Mand fuldede og bad: „At den Herre Kristos dog vilde bevare den hellige Katekismus med den wittebergiske Forklaring paa vore Prædikestole og i vore Stoler, i fremme Quasfædres Huse og i deres Børns Hjerner og naadigen bevare den!“

„Salige ere de Hænder, som have skrevet denne hellige Bog.“ Saaledes udtalte en papistisk Theolog i Venedig, da han havde læst Luthers lille Katekismus. Den gode Mand havde rigtignok ikke vidst, at Erkebiskoppen Luther var Forfatteren til denne „hellige“ Bog. Saaledes vidste Venetianerne ei heller noget bedre at sende de fangne kristne i Treflet til deres Tros Stjæfelse, end Luthers lille Katekismus, hvis Navn rigtignok ikke stod paa Titeldet.

Conventualen Johann Ruedinger sit tilfaldigvis Luthers Katekismus ibande og vilde straks løfte den i Al-den. Do kom han ihu Augustins Ord: „tolle et lege“ (tag Bogen og læs). Han læste og blev derved evangelist.

Honcourdeformelens Forfattere og Undertegnere (2. 5) befjende sig „ruhemmeligen til Dr. Luthers lille og store Katekismus, saaledes som de er skrevne af ham og indlemmede i hans Skrifter, fordi samme vare bleve en-

stemmigen befuldte, antagne i offentligen indførte i Kirker, Skoler og Huse af alle Kirker, der vare betyngede med den Augsburgske Betsendelse, og tillige fordi den kristelige Værdom var opfattet og ligeværdig eller Hornødenhed forklaret deri udaf Guds Ord paa den rigtigste og enfoldigste Maade for enfoldige Mængde.

De Tider ere forbi, i hvilke Bøger over Luthers Katekismus kunde gjøre Lykke, om den end var indholdt i Nisse som et fremmedartet Vægen, ligeledes er det nu ei heller Tid for saadanne Bøger, da Undervisningen skulde være en Overfladning eller Betsvelse af hvilkenomhelst Galmindias af en Tros- og Tædelære.

Der gaar endnu mange sjæle Bøger omkring af dette Slags, men ikke som Bænder, thi de have aldrig haft noget Samfund med Mand, men de ere Jammerlister af alle Forbundsrede, som ei have Mars i Støtterne, ingen Tid i Væmmene, ingen Kraft i Mønstrene, ingen Starke i Meninge. Luthers Katekismus er og bliver den Bog, i hvilken efter en for Folkeforstanden passende Maalestet det bilbeholdige Bogningsrids til Tanke og Troens Qvint er tegnet, hvilket en Høg Mand bygger sig for alle Tilfælde, og under hvis Slagge han formaar at hve trogt (Thid „den aandelige Salme i Tidslands evangeliske Jøstestole.“ Er-jutt 1842.)

Man behøver blot at stille alle Katekismusarbejder af den yngre Tid ved Siden af den lutheriske, og man maatte være stoltind for alle at bemærke de førstes matte, smagløse Alanhed ved Siden af den fides kriste Kraft, af dens Hjærnefuldhed og Pøsselighed for Føtlet. Si behøve ingen ny Katekismus, Luther gjør sin Tjeneste endnu fuldkommen og skal, om Gud vil, heller ikke saa snart blive udelig.“ (Saaledes Professor Dr. Palmer i Lüdingen i hans „evangeliske Katekisi.“ 1846 Pag. 292.)

Paa Biblioteket i Gotha findes en lille lutherisk Katekismus, som Kirkeforst Johan den Bestandige med egen Haand har skrevet paa Pergament, hvoraf man kan se, hvor høit i Være denne gudfrøgtige Herre har holdt denne lille Bog.

Forst Joosim fra Ruhalt sagde: „Kæst Bibelen er Luthers lille Katekismus min bedste Bog.“

Hertug Frederik 4. af Slesvig udtalte det Lyste, at man skulde give ham Luthers lille Katekismus med i Kisten.

Kirkeforst August af Sachsen, sin gudfrøgtige Kirke, som lod Concordieformelens Istandbringelse ligge sig paa meget paa Hjerte, at han

anvendte derpaa over 80,000 Rigsdaler, tilstalte engang en af sine Hofpræster med det Spørgmaal: „Hvordan studerer min Søn?“ Da nu samme svarede: „Vel, Gud Herren være Tak.“ vedblev Kirkeforsten: „Kun sig mig det som rent ud.“ Men han svarede igjen udvagt: „Naadige Kirkeforst, Gud være Tak, alt gaar ret godt, skjønt han studerer som en Herre.“ Hvorpaa den højpræstelige Regent begyndte at le og sagde: „Det er et godt Star, velan, han skal ei blive nogen Doktor. Men desuagtet skal han blive mig en Katekismus-Doktor, ellers vilde han ikke due til at være Herre.“

Luther bliver vel Luther, og ingen vil saa snart gjøre ham det efter. Mine Værn skulle lære Katekismus; naar de retteligen forstaa den, have de lært nok.“ sagde Kabin, Gemalinde til Kirkeforsten af Brandenburg Johan Georg, som er Stamsfæderen til alle Brandenburgiske Kirkeforst og Kirkeforst, der have levet efter ham!

„Dr. Doktor! Han har idag indderligen bundet den nye Superintendent til denne Menighed; saaledes binder jeg min eneste Søn til ham, paa det at han retteligen og troeligen maa opdrages i den rene evangeliske Være og i Katekismus.“ Saaledes tilstalte engang den salffise Kirkeforst Johan Georg 2. sin Hofpræst Weller.

Den Katekismus, som Luther udgav i Kåret 1529, og om hvilken han siger, at han beder den selv, hvor gammel en Doktor han end er, er ligesom barnlig som dubslidig, ligesom lattelig, som udgrundelig, ligesom enfoldig, som opværet, Koffelig den, som nærer sin Sjæl dermed, som holder fast derved! Han besidder en uforgjængelig Trost i ethvert Tilfælde, under et høit Skal Sandhedens Hjærne, som er tilstrækkelig for den Væste blandt Vise.“ Saaledes siger den berømte Historieforst Leopold Vante i Berlin („Tidst Historie i Reformationens Tidsalder.“

Kirkeforst i den Evangelisk-Lutheriske Kirke.

Leonhard Kaiser.

„Christe, du maa lide med mig.“ Leonhard paa Veien til Baalek.

Denne trofaste Vidnes Martyrdom har Luther selv beskrevet og gjort bekendt. „Jeg holder derfor,“ bemærkede han derved, „at vi, vi som vilde være Kristne, ei uden Sund sinne fortie hadan hellig Betsendelse af Sandheden, som denne Leonhard Kaiser af Guds store Raade har gjort; og vi ere skyldige, at takke Gud for hans overvættede Raade,

at han med saadant stort, skjønt Exempel har villet styrke og træste vor Tro og Være i denne onde Tid, da saa megen Udskeelse og Fornægtelse taler imod Guds salige Ord.

„At Herre Gud! det er dog de allerhøjeste Kristne, hvorover den fromme Kaiser har udgødt sit Blod og ladet sit Liv; paa Jorden fordynt som en Hjætte, men i Himme-len forklaret som en ret Martyr. O Hære Herre Jesu Kriste! Hjælp os formedelst din Hellig-Mand (efter saadant Exempel) ogsaa at befjende dig og dit Ord med en bestandig Tro for denne blinde vonsartlige Verden, og tilgiv de elendige Tyranner tilligemed deres Qv som saadan deres Qvud, og opløs alle vildfarende og forførte Hjærter med dit Raades Qv, og vær med os Arme, at du besjærmer og beværet os teen og ustrøffelig udi din Tidsanst. Dig være Lov og Ære med Fæderne og den Hellig-Mand i Evighed. Amen.

Leonhard Kaiser nedstammede fra en redelig, bergant Familie i Naab, ved Passau, i Bayern. I Baigenkirken var han 7 Kar Vicarius, og da han herte et arbart frønt Liv, saa blev han af Gulver ellet og agtet som en udmærket frønt Prest. Allerede tidlig som han formedelst Luthers Skrifter til Erfkjendelse af Sandheden og forkjendte ogsaa samme for sine Sognekjær. Desaarjag og fordi Preste-Jublausterne paa-jaldende oftog, blev hans Sognekjær, Domherre Verger, ham hærsk og anlagde ham hos Biskoppen af Passau, som lod ham kaste i Jængel. Da forførte Hærlighed til Videt ham at fornægte. Han maatte leve, at forlade den lutheriske og evangeliske Være, og erholdt efter tre Dages Jængel atter igjen sin Frihed.

Kaiser vendte nu tilbage til Baigenkirken, til sit Præsteembede. Men han havde ingen Nøglighed mere, da hans Samvittighed bestandig anlagde ham. Efter et halvt Kar kunde han endelig ikke længere holde det ud; han nedlagde sit Emdede og begav sig til Wittenberg. Der laae han da, hvad han allerede længe som inderlig havde ønsket, Doctor Martin Luther Ansigt til Ansigt, besøgte med brændende Jær og ustrøffelig Hild hans Horelæsninger og nød hans nærmere Ongang. Opflammet af hans Troesfrimodighed til-toe hans Hærlighed til den rene Være fra Dag til Dag. Tillige forstede han, for at blive desto visere i sin Tro, Dag og Nat i det gamle og nye Testaments Skrifter.

Saaledes henløb omtrent to Kar, da erholdt han en Dag et Brev fra sine Brødre i Bayern, hvori de ind-

Pacific Herald

Kristeligt Ugeblad udgivet af Pacific Lutheran University Association

Entered as second-class matter November 6, 1908, at the post office at Tacoma, Wash., under the Act of March 3, 1879."

Redaktør: Pastor A. O. Bjørke

All redigerende Redaktionen indsendes til A. O. Bjørke, 6044 So. Warner St., Tacoma, Wash.

Bladet koster

For Karet \$.75
For Karet til Canada..... 1.00
For Karet til Norge..... 1.00
Adresser: Parland, Washington.

Bestilling for Bladet bedes sendt til "Pacific Herald," Parland, Wash.

Kyheder til Herald maa sendes saa tidlig i Ugen at de rækker hertil senest Tirsdag. Kyheder som kommer senere kan ikke komme i Bladet den Uge.

Den bekendte Vagværdiant i Norge, P. O. Sand, som i længere Tid har ligget syg skriver i "Ar. Ugebl." følgende: "Jeg skulde gjerne ville give Vagværdianterne det Raad, at de ikke maa gaa for meget op i Præstengjerningen, men søge Beskæftigelse ved Siden." Det gjælder, siger han ikke at forlømme sit Hjem og sine Vagter.

Svarer alle Børnene dødes?

Paa dette Spørgsmaal finder vi et godt Svar af Johan Arntz:

Den første Aarsag er Tillegnelsen, Gud har forordnet os tvende Midler, hvorved Kristi Fortjeneste bliver os tilegnet. Det første er Guds Ord, som vi antage formedelst Troens Gaand. Det andet er Sakramenterne. Men efterdi de smaa Børn ikke kunne høre Guds Ord, saa har Gud af Jærdeles Venlighed og Guldhalighed forordnet dette Middelet at de blive dødt i Kristi Død og leve Kristum ved Daaben.

For det andet: da Kristus er død og har for dem, saa tilkommer dem dette Middelet. "Vader de smaa Børn komme til mig og forhindrer dem ikke." (Mark 10.)

For det tredje: forat de maa blive optagne i Raadepagten formedelst Daaben, ligesom de smaa Børn i det gamle Testamente formedelst Omkærselen, hvorfor vor Herre Kristus siger: "Vader de smaa Børn komme til mig o. s. v."

For det fjerde: "Glimmeriges Mige eller Guds Rige hører Børnene til," altsaa meget mere den hellige Daab.

For det femte: fordi ingen kan indkomme i Guds Rige, uden han er født paany, Joh. 3: "Uden nogen bliver født paany af Vand og Aand, kan han ikke komme ind i Glimmeriges Rige"; altsaa maa Børnene blive dødt og gjenfødt af Vand og Aand.

For det sjette: den første Kirkes Eksempel og den gamle Kirkes Enstemmighed fra det nye Testaments Begyndelse."

Gode gamle Skikke.

Fra en gammel tysk Kalender fra 1862, anmeldt i "Kirkelig Maanedstidende" af jallig afdøde S. A. Preus finder vi følgende "gode, gamle Skikke," som vi tror man kunde have godt af at tænke paa og efterfølge:

Væn ved Indgang i Kirken.—Enhver Kirkegænger læse en stille Væn, naar han er kommen i sin Kirkestol.

Medbringer Salmebog.—Enhver Kirkegænger, navnlig hvert Menighedslem, tage Salmebog med i Kirken, og enhver unge saa godt han kan. Jægten være stum, som ei af Naturen er det.

Ordnes Udfigen.—Ved Sangen skulle Salmens Ord, som altid indeholder vigtige Sandheder, ikke blive singlet, men tydeligt og forståeligt blive udtalte.

Deltagelse i Væn.—Naar Presten træder for Alteret og siger: "Herren være med eder!" svarer hele Menigheden: "Og med din Aand!" Og naar han siger: "Vader os alle bede," saa bede alle i Stilhed. Troen og Jæder vor sig den hele Menighed indeligt efter. Nogle andre gamle Kirkeskikker blive af Præsten og Menigheden vekselvis udtalte.

Menighedens Mund.—Naar Presten staar for Menigheden og beder med den, er han dens Mund, taler ikke i sit, men i dens Navn for Guds Trone; derfor holder han ikke hver Gang en ny Væn, men beder ofte de gamle bekendte Væner i Salmebogen, hvilke udtale den almindelige Trang og som Menighedslemmerne let kunne bede med.

Væn for Syge og Helfredede.—Naar et Menighedslem er syg, bliver det anmeldt i Kirken, og Presten beder med Menigheden for den Syge. Saa bliver der og offentlig i Kirken taltet, naar Gud har gjort den Syge sund.

Almiser.—Ved hver Søndags-Gudstjeneste bliver Gaver for Fattige og Trængende samlede, og enhver Menighed understøtter selv paa kristelig Vis sine syge Medlemmer. Ap. Gj. 2, 42—47.

Jorsforg for Enfer og Jæderløse.—

Da den kristelige Jorsforg for Enfer og Jæderløse ligesaa vel som Syngen og Beden hører til en Gud velbehagelig Gudstjeneste, saa sørger enhver Menighed for sine fattige Enfers Underholdning og for de fattige Børns kristelige Opdragelse. Gal. 1, 27.

Ordned Gudtjærenhed.—Ehvert Menighedslem anser sig som Guds Husholder (1 Petr. 4, 10), holder Regning ogsaa over Ugens Indtægt og lægger hver Søndag noget tilside for kirkelige Tjenester, eftersom Gud har givet ham (1 Cor. 16, 1, 2.) Jæderne gave Tiende (1 Mos. 28, 22; 3 Mos. 27, 30—34. Luc. 18, 12. Kristus give naturlig heller mer end mindre.

Stridigheder.—Naar Strid opstaar mellem Menighedslemmer, bliver Sagen om muligt i Menigheden bilagt af Præsten og andre forstandige Mænd, uden at man gaar for den verdslige Domstol.

Tilsyn med unge konfirmerede Folk.—Naar unge Folk efter Konfirmationen fjælden eller slet ikke besøge Gudstjenesten og ikke mere gaa til Alters, saa spørger Menigheden, hvoraf det kommer, søger de fortabte Sam og Jaar og bestræber sig for at bevare dem ved Gjørden og ved Livets Brød og Vand.

Vort Arbeidsfelt.

Parland, Wash.

Past. G. J. Previk, som nu nogle Aar har boet iblandt os og ofte hjulpet til med Betjeningen af dette Raad holdt sidste Søndag en Prædiken, der maa regnes som Hstedsprædiken, da han denne Uge forlader os og tiltræder sit Raad i Genesee, Idaho. Parland Menighed blev privatim enig om at yde ham et Offer som Taknemlighedsbevis for hans Virksomhed her.

Sidste Søndag straks efter Gudstjenesten blev det besluttet at slutte med Søndagskolen nu medens Menighedskolen er i Gang. Den nærmeste Grund herfor var, at den Skole vilde indtrænge sig, at Søndagskolebørnene her som andetsteds vilde gaa hjem, naar Menighedens Gudstjeneste skulde begynde. Og naar Børnene i 8 Maanedes af Karet, 5 Dage i Ugen saar fuldt op at bestille paa Menighedskolen, saa var de om Lørdagen være fri og hjælpe til med Arbejdet hjemme, men Søndag gaa til Kirke med de andre Kristne.

Tirsdag denne Uge begyndte Pac. Unth. Academy til 18de Skoleaar med en vakker Samling af Disciple.

Mr. B. A. Jædnefs, som bojer ved Roy, Wash., er nu flyttet ind i sit vakre og rummelige Hus her. Bire af Børnene har alt begyndt paa Menighedskolen. Herald ønsker Familien Lykke og Velsignelse i sit nye Hjem.

To af forrige Aars Gradneter fra Akademiet, nemlig Oliver Hæstved og Alfonso Vee frekventerer dette Aar Luther College.

Miss Xavier reiste forrige Uge til Bonarou, Wash., forat paabegynde en ny Skoletermin. Det er det tredje Aar hun holder Skole i samme Distrikt.

Prof. A. J. Wiere ankom forrige Uge til Parland forat begynde sit Arbejde som Lærer ved Akademiet. Som før oplyst skal han overtage Undervisningen i Jorretningsafdelingen.

Miss Alma Hansen, der har tilbragt Sommerferien i sit Hjem i Rærbheden af Albert Vea, Minn., er igjen paa Pladsen for at optage Arbejdet i Akademiets Musikafdeling.

Jos Presteløner er saa utrættelige i sit Arbejde for Menigheden som Mrs. Dorstad, og endstjønt mange vaalkjenner det i sit stille Sind, blir det dog som oftest dermed. En Indtagelse var dog forrige Fredag, da Vaalkjenneren tog en mer haandgribelig Form, idet Menighedens Kvinder, og tillige mange af dens Mænd, i Stol og Følge gjorde Indtag paa Prestegaarden forat berede hende en liden Overraskelse paa hendes 43de Fædselsdag. Til Geburtdagsgave bragte de med sig en Vænestol og et Bord samt en Del Solstol, der overtogtes hende af Past. R. B. Xavier, der i velvalgte Ord mindede om Vigtigheden af en Prestelønes Raad i Menigheden.

Et Parlandlærereinder, som nylig har taget Ekamen, kan nævnes Alette Greibro, Helene Kæberg, Clara Christensen, Nabel Stormsli og Tina Mittelsen. De gjorde alle sine Sager godt, og ikke mindst gjælder dette de to førstnævnte, der er Lærereinder i vor Menigheds-skole. Selv fra Commonskolens Standpunkt staar Lærerepersonalet i vor Menigheds-skole meget høit.

Mr. Jacob Jærfson og Familie fra Silverton, Oregon, ankom denne Uge til Parland og har leiet sig Hus og ogleter at tilbringe Vinteren her.

Wilhelm Lunde, en Elegtning af Pastor Xavier, der har tilbragt en

Lid her, har nu faaet efter sig sin Mor og Søster. Vi ønsker dem velkommen til Farland.

Mr. Marcuse og Familie fra Tacoma samt Mr. Olsen og Familie oprindelig fra Kensington, Minn., men nu fra Tacoma, aflagde Farland et venligt Besøg.

Pastor E. J. Brevig fra Stanwood var her forrige Uge og bragte sin eldste Datter Dagny Mafsa til Akademiet. Hun er født i Alaska, kan tale Eskimoernes Sprog og ønsker at uddanne sig til at missionere blandt dem.

Stanwood, Wash.

I Camano Menighed holdes der i disse Dage Aredsmøde. Prædiker og Delegeret er mødt frem og de emner som behandles er af stor Betydning for Kirkelivet blandt os. De fiere Medlemmer i Camano Menighed glæder sig ved at ha disse Gæster. Gud give et vellykket Møde.

I Fredeborg var tre Børn bragt til Daaben i Søndags. Dette viser hvor nødvendigt det er at Kirken begynder sin Virksomhed i de nye Sætteligheder. Hver skal de ioneres ha som tager fat paa at opføre Kirkehus selv om det er nok saa smaa med Huse eller.

Profesor Svang holdt forelæsen om "Vibelen i Forretningeliv" og nu skal Pastor Brevig tale om Alaska og fremtids Curios som koster Os over Forholdene der nord.

I Willtown Menighed vil man snart gaa ivrigt med at forsøge Kirken og til Noeren skal den indvies. Værerne driver freudeles med Søndagsskolen, dertil kommer den fedrukelige Andeklassion paa Kirkegården og endelig er der fem Konfirmander som hver Lørdag møder op til Undervisning.

Ved Stanwood er man nu saa omkring færdig med Tærffningen. Det har ikke været et saadant Aroniar som oftest er Tilfælde, men det er heller ingen "failure." Det har været godt at se hvorledes Folk ogsaa i denne Helt har betænkt Josephine Alderdomshjem. Onsdag har givet et Læs Os, andre Hæng, andre udført Arbejde med Hjerting m. m. For alt dette er Bestyrelsen taknemmelig. Det opmuntres og viser et godt Hjerteslag. Undertiden kommer der Forspørgsel fra saadanne Gæster som ikke er istand til at betale det som

Kogelen kræves til Oplagelse. I saadanne Tilfælde maa Bestyrelsen hole paa Medlemsnes Støtte og gode Vilje. Derfor maa alle Gjemmets Venner ha Tak for udvisti Velvilje. "Jørføst mig ikke i Alderdommens Tid; forlad mig ikke naar min Kraft forgaar."

M. H. G.

Præsteforsamling.

Fugel Sound Konferens møder i Farland 12te og 14de December. Under tegnede Komite for Program bedes underrettet, om noget Medlem af Konferensen er har loat sig Programmet tilsendt. Sessjonen holdes Formiddag og Eftermiddag og afsluttes med 20 Minuts Rejser.

Stud. Bergesen.

Ballard (Seattle), Wash.

Zionskirkes Kvindeforening har sit aarlige Udvalg 20de til 21de denne Maaned. Alle Gæster til Solgati kan leeres i 1727 W. 50th St. naar som helst.

Tacoma, Wash.

Kvindeforeningen "Concordia" af Bor Presters Kirke, Østret af 17de og So. J. afholder sine regelmæssige Møder nu hver Lørdags Aften istedenfor Onsdag. Et godt Program afholdes nu Lørdag Aften. Alle hjertelig velkommen.

Katlyere i den Evangelisk-Lutheriske Kirke.

(Fort. fra Side 3.)

Hjendigen lode ham. Insaart som uanligt at vende tilbage at besøge sin fuge Føder, som med Hængel gullede at se ham før sin Ende. Drevet af barnlig Hjertelighed lode han drag til Raad og havde den Lykke, endnu at træffe sin Føder i Livet. Men allerede to Aline rester hans Ankomst døde han. Ogsaa Raifer blev meget syg og maatte opbolde sig fem Uger i sit Hædrearhus. Dermed ledte det, at hans Kartarsche blev mere besvendt og kom endelig ogsaa Stedets Præst for Prea. Denne anslagede han sit for Biskopen af Passau som en hemmelig Udbyder af den lutheriske Lære. Derpaa kom, før end han endnu kunde træde sin Reise, en Befaling til Forigheden i Raad, at bringe ham. Dette lode da ogsaa strag og efter tre Dages Arreit i sin Føde blev han den 10 Maars 1527 afføret til Seberding og Dagen derpaa til Passau.

Der blev ham strag bragt ind i den derværende Hjergerstning Obehaus og kastet i et fælt Hængel, som vrelende af Waand og Katter, hvor han maatte ligge i ti Uger. Men

hverken med Sød eller Bitter lod den dyre Raifer sig afsende fra Sandheden. Selv Hjer-Biskopen tofede med ham; men hans Svar var steds, at med den guddommelige Strift vilde han lode sig vise, men ei med noget andet. Ogsaa tilfød han sig, man skulde paa hans og hans Venners Betsfning sende til Aliruberg, Angsburg og Min, for at underlode hans formentlige Forbrudelse. Skulde han ogsaa der blive befunden skyldig, saa vilde han gerne lide al Straf. Men blev han ikke overvunden med den hellige Strift, saa skulde man billigens ikke videre besvære ham. Men alt var forgæves, da i apisternes Mødraad hans Død allerede var besluttet.

I sit stræftelige Hængel var den fiere Raifer uafledelig bevædet, at hærte sig i Sandhedens Betsvendelse for endelst Betragtning af det guddommelige Ord og Bøn. Hans frimodige Tro erkendte vi al et Brev, som han strem til Raigister Brevet. Samme lader saaledes:

"Kæde og Hæd af Gud vor Føder og den Herre Jesus Kristus. Klæder Eder med mig, min allerfierefte Broder i Herren, at den evige, almægtige Gud, Barnhjerlighedens Føder og al Trøstens Gud, aarter mig, hans værdige Tjener og store Zunder, værdig det samme Mæd, at jeg skal betjende for den arlige Verden hans bellige, jøde og velsigne Raad lovet være han i Svighed. Amen.

"Den samme Gud og vor Herres Jesu Kristi Føder, som har begyndt sin Gjerning i mig, han fuldføre den ogsaa, hærte og reite mit Hjerte, mit ganske Sind og hærde jeg har fore, paa Salighedens Vej; regiere ogsaa mine Røder, Mund og Lunge efter hans faderlige Villies Velbehag, at de veltale hans Lød og Pris, som længe som jeg kan betjente dem, at ved mig, hans louge udvættige stur, hans bellige, reue og pure Evangelium ei maa blive svæffet eller besvættet, det, som jeg kan øste og saa længe har hærte, af give Gud, med Hæng og til hans bellige Raads Hære og Pris.

"At jeg nu maa fore og vrelange efter denne min Bøn: ha hærper mig alvættigen med Eders indtrægende, hjertelige Bøn, og loder Eder dog hær Eders Kæde Raifer være anbefølet, for maner ogsaa stiltigen Eders Folk, at det i vor Herres Jesu Kristi Raad og i ret Tro og Tillid, beder for mig arue Zunder isølge den bellige, trøsterige Forfættelse: "Derfor Lo af eder bliue eens bog Zæden, om hvad for en Sag det er, at de vilde bede, det skal vedersjæret dem af min Føder, som er i Glæden. Thi hoor Lo eller Tro

ere forsaandte i mit Raad, der er jeg mædt iblandt dem." (Matth. 18, 19, 20.)

Lød min Ulrich være Eder anbefølet. Hærte alle vore Brøder, Guds Raade være med mig og med eder alle, Amen. Af mit Hængel, Løverdags før i Søndag i Faste, Anno 1527."

Men heller ikke Brødrene forglemt den dyrebare Leonhard i hans Vaand, men had for ham og vederlodegde ham med aandelig Trøst. Katter erlodegde ham i den hjerteligste Hjertelighed og sendte ham følgende fiionne Trøstelselt:

"Den værdige og fierte Broder i Krista, den trosfulde og fierte Kristi Tjener og Hængae Leonhard Raifer: Kæde, Starke og Hæd i Krista.

At dit gamle Kæntse, fiere Herr Leonhard, er fangen, er Kristi, din Zællers, Billie og Befaling, som ogsaa har givet til me Kæntse for dig og sine Zunder her i de Ugudeliges Hærder, at han med sit Mod maatte forløse dig til Broder og Redaring til det evige Liv.

"Det gjør os ondt for dig, vi gjere ogsaa Mæd og lede, at du maatte blive fri, ikke for din Skuld, men at du kunde blive til Rætte for mange, Gud til Hære, om det er hans Billie. Men er det Billien i Himmelen, at du ei skal blive fri, saa er du dog sikker fri i Raaden: se nu kuns til, at du er stærk og bestandig overvinde Stødets Svagbed, eller dog taalmodig bærer det formevelst Kristi straff, som er med dig i Hænglet, vil ogsaa være hos dig i al Rød; ligesom han ganske vættigen og trolig forsætter Ps. 91, 15: Jeg er hos ham i Røden etc.

"Derfor er det nødvendigt, at du med fuld Tillid roader til ham i Bøn og med Trøstelselmer spretter og opbolde dig i denne Satans grumme Bræde, at du maa blive stærket i Hjertet, og at du ei maa tale for ringe eller for blødt imod Schemaths Færder, jo mættulde du være overvunden og frægtede hans Hæmod. Passald troligen Kristum, som er overalt nærværende og vægslig, lyd derpaa Satans Trods og spot hans Raalen og Overmod. Thi du er vis paa, at han ei kan stode dig, og saa noget mindre, jo mere han ræser. St. Paulus siger Rom. 8, 31: Er Gud for os, hva vil være imod os? Et. 8, 7: Alle Ting ere lagte under hans Fødder. Han kan og vil hærte alle, som blive frættede, han kan ogsaa selv er bleven frætted (Ebr. 2. 18. 4, 15.)

"Altsaa, min allerfierefte Broder, Hærte dig i Herres og vær trøstlig i hans vægslige Hærst, paa det du maa vættende, hære, øste og prise af et godvættigt Hjerte Guds faderlige

gjøre retfærdig? Svar: Ja, Skrift af det gamle og nye Testamente derfor anvist; men er ved dem bleven benægtet, og mig er ikke tilstedet at tale ud.

For det andet, om Gjerningerne: Hvad da samme skulle være, naar alene Troen gjør retfærdig? Saa har jeg foresat: at Troen alene handler for Gud, men Gjerningerne ere Tegne paa min Tro; dem maa man lade blive heneden hos Næsten, at tjene ham dermed, og ei gøre dem over sig for Gud. Man maa stille Tro og Gjerninger saa langt fra hinanden, som Himmel og Jord, som Engel og Dævel; hans ikke handle for Gud med Gjerninger, men lade Skrift alene den Være, at han har gjort os formedelst sit Blod, og har gjort mere end nok for alle Menneskers Synden, og frøe sandt, ganske forlade sig derpaa og de derpaa. Troen er nok for Gud og gjør os til Guds Børn, til sit Riges Arvinger, til Kristi Medarvinger, og delagtig i alle hans Goder.

Om Tauben? Derom har jeg sagt: at den er et Sakramente, indsel af Skrift, og ei forsømmes, og om du ikke var dødt, saa skulde du begjære at blive dødt, og er et Troens Tegne, etc. Dertil er den heller ikke Menneskegjæring, men Guds Gjerning, hvorved det gamle Menneske bliver drukket og et nyt Menneske fødes, det gamle bliver begrævet og det nye skal leve; ogsaa et Tegne, at Troen ikke alene er i Hjertet, men maa blive Gubner og mig selv bekendt formedelst Tegnet; derefter følger da Hørs og Anføgtning for de Kristne, som bekjende ham.

Hvad jeg holdt eller troede at være under begge Skikkelser af Brød og Vin? Svar: At under begge Skikkelserne begræbes Herrens sande Væsen, og det under Brødet Skikkelse; men under Vinsens Skikkelse vor Herrens dærbare Blod, etc.

Om alle Kristne ere Præster? Svar: Ja, af det Syrog hos i Petr. 2, 29: „I ere en udvalgt Slægt, et kongeligt Præstedømme, etc. I har den Gænde, at du kan eller tør bede for den anden, og høre hans anliggende Sog for Gud, bevise hans Naad og Hjælp formedelst Guds Ord. Og saa ere alle Kristne Konger, det er Herrens over alle Kristi Goder; thi alle Goder, som ere Kristi, samme Goder ere ogsaa tilhørt alle Kristennemmes og ere formedelst Troen delagtige med ham i de samme, saa at de ved ham ere Herre over Sand, Død, Dævel og Helvede, saa disse herefter ei have at hærse over en Kristen, heller ikke at bide over ham, etc.“

Forledes den Hære skifter dog

fuldkommen forlagte paa sig selv og forlod sig blot paa Guds Naade, det beviser han med følgende Bøn: „Allmægtige Gud, giv Naade, lad dit bellige guddommelige Ord ei gaa under. Ordet er dit, haandhæv dit Ord: du maa gjøre det, jeg er det altfor meget ensfoldig og svag. Saa befinder jeg heller ikke hos mig, ei heller i al min Magt, at formaae noget til Opholdelse af dit Ord. Være og Være, uden saa er, at du tilførs giver og forleener mig det; jeg er intet andet, end et rent Redskab.“

Amidlertid havde hans Moder, hans Broder og hans talrige, tildels meget velhavende og høit anseede Venner og Bekjendte forsøgt alt, for at redde hans Liv. Paa deres Tilskyndelse indlagde Greverne af Traun, Schaumburg, Stadernberg og Schwarzbürg, Markgreven Casimir i Ansbach, ja selv Sturforsien Johan af Sachsen de mest indtrængende Bødder for ham hos H. Skoppen af Pøssan, hvori de paa det indstændigste ansøgte ham, dog ikke imod et Ket og Villighed at fordamme denne fromme Præst, og idetmindste skriftlig at meddele dem de imod ham havede Klager til nærmere Overveelse. Men det eneste, som Kaisers Venner kunde erholde, bestod deri, at de paa Togen før den 11 Juli, den hellige Domsdagen i denne Sag var beramt, fik Tilladelse at besøge den Konge i hans merke Kongehal.

Saa begav nu hans Svoger, Friedrich Banneister, Hans Reichensberger og Hans Suidt, hans Søster Erasmus Kaisers og hans Broder Thomas Kaisers i Følge med Procuratoren Vincenz og ovennævnte Banneisters Tjener, Hans Greiner, til ham i Jørgallet, for efter saa lang Adskillelse atter at se ham. Men Glæden ved dette Øjenblik blev dem ikke lidet betaget derved, at de fundt i Kammeret af Abbeden af Allersbach og Doctor Eck af Ingolstadt turde tale med Martyren. Dertil holdt Eck ogsaa en lang Tale, i hvilken han derymmede Herrens herdes Naade og Overbærenhed i ei alene at tilstede Kaisers en Advokat, men ogsaa ved at have bevilget demne Samtale.

Derpaa trængte nu de Beslagtede med mange Bønner ind paa Doctor Eck, at forelese dem Artiklene, for hvis Skold Kaisers blev holdt i Forvaring. Forud bemærkede dog den Hære Martyr: „Det vilde være ham vel fornødent, at gjøre en Fortale, fordi han havde været svag, betruængt og desværre usikkert. Det var bekjendt, hvorledes de havde handlet med ham, ladet ham ligge i

si Uger, førend man spurgt ham, hvad han havde forbrudt. Derefter pludselig antastet ham, og maatte de han, som et svagt Menneske, svare paa mange og høie Artikler, derpaa atter fastet ham i Jørgallet, saa igjen usformodentlig draget ham frem igjen, atter ind igjen, saa paany ud, han vidste ikke selv hvorledes; og i sandhed havde han vel maattet svare, men vidste ikke, hvorledes alle hans Svar rimede og stiftede sig til sammen. Hvad han desværre kunde have været i Overveelse eller ikke efter det guddommelige Ord, det vilde han have sig forbeholdt at forandre, desværre har for lange siden havde begjæret, at blive sig tilstillet sin Besvarelse.“

Da foreleste Eck 21 Artikler, i hvilke Kaisers havde bekjendt sig til den evangelisk-lutheriske Være og forkastet de romersk-katolske Udforsker. Hans Beslagtede ansøgte om Afstrik for at hos andre indbente Naad derover.

(Fort.)

Gaver til Parlaad Sørschjen.

- Ted A. E. Anderson fra P. O. Morstad, \$2.00.
- Fra Ferdinand Christensen paa hans 7-aarige Fødselsdag, \$2.00.
- Fra en ubenævnt Familie i Parkland, \$25.00.
- Ted Post. E. Rosamsen fra Ruf. i Burlington, \$20.00.
- Samlet ved Post. M. Stenhevd, \$21.00.
- Egil Buschmann, en halv jaltet Vads.
- Mr. Hines, 45 Pd. Blommer, 35 Pd. Parer.
- G. Harstad, 275 Pd. Blommer, 80 Pd Parer.

O. S. Kaberg.

Indkommet til Indremissionen for Pacific Distrikt.

- Ted Thos. E. Thompson fra Stenigt Menighed, Mt. Vernon, Wash., \$15.00.
- Ted Post. E. G. Braasland fra Rossvell Menighed, \$4.80.
- Ted Post. M. A. Christensen fra Lars Engen, Willoma, Wash., \$5.
- Ted Post. K. Pedersen fra Santa Barbara Skandinavisk Ev. Luth. Menighed, \$43.85.
- Ted Post. Geo. C. Lane fra Beauty Valley Menighed, \$5.85.
- Ted Post. P. E. Bergesen fra Ted Post. J. D. Table, fra Union Hill Luth. Church, Redmond, Wash., Konfirmationsoffer, \$11.00.

Total—\$98.85.

Andrew E. Anderson, Aukserer.

Dr. E. A. Trommald
 Skandinavisk Læge
 Øie, Øre, Næse, Hals
 samt almindelig Kontorpraksis.
 Kontortid 10—12 og 2—4:30
 Tirsd., Torsd. og Lørd. Aften 7—8
 Søndage 10—12
 200 Bank of California Bldg.
 Cor. 13th & Pacific
 Telefoner: Main 9275; A 2275

Dr. C. Quevli
 Behandler Sygdomme i
 Øren, Næse, Hals og Øret.
 Kontortid Kl. 1—5 e. m.
 Mandag, Onsdag og Lørdag ogsaa
 Kl. 7—8 e. m.
 Kontor: 1018 Fidelity Building
 New York.
LUTHERSK PILGRIM-HUS
 No. 3 State St., New York.
 Nærmeste Hus ved det nye Landingssted for Emigranter
 Kristeligt Herberg for Indvandrere og andre Rejsende.
 Pastor R. Petersen, Emigrantmissionær, trækker i Pilgrim-Hus og staar Emigranterne bi med Naad og Daad

EDWARD C. RUGE, M. D.
 Skandinavisk Læge
 Specialist i Kroniske og Lange-Sygdomme.
 Sunset Block, Bellingham
 M 333 — Kontor Telefon — A 333
 M 345 — Bostad Telefon — A 121

J. FISHER
 Bodwell Road Cash Grocery
 Cor. Bodwell & Gray Road
 Vancouver, B. C.

"DEPENDABLE BRAND"
 God Kaffe — Rig Kaffe
 Velsmagende Kaffe
 Smager bedre, Varer længre
 Tre Pund for \$1.
 Dwight Edwards Co.
 Portland, Ore.

When in need of fine
PRINTING
 Wedding or business announcements, office stationery or general press work, you cannot do better in price or work than at
D. W. COOPER'S OFFICE
 Tacoma Theater Bldg Tacoma

Arne Berger
 Kunstmalers
 Olje Malerier en Specialitet.
 Skriv efter Katalog.
 544½ Washington Street,
 Portland, Ore.

To strøke nye Firkedte direkte fra Bendron Wheel Co., Toledo, Ohio (Double tube, coaster brake, etc.) til Solg for \$32.50 kontant. Physicians Supply Co., Fidelity Bldg., Commerce Street Entrance, Tacoma.

The Pacific Lutheran Academy AND Business College

Skolen har dette Aar de følgende Lærere: N. J. Hong, A. B., Bestyrer; J. U. Xavier, A. B.; Miss Anna Tenwick; A. F. Glone, A. B., M. Acets; H. S. Peterson, A. B. B. S.; Mrs. Gust Fjelds, Proceptrass; Inga D. Haug; Alma Hansen, B. Mus.; Mrs. Ida Julson; Olive Christensen.

Skolen tilbyder grundlig Undervisning i de følgende Afdelinger:
I den engelske Afdeling optages Elever, der ikke er blevet færdige med "Common" Skolen, saamt Nykommere og andre Nybegyndere, der særlig vil lære Engelsk.

I Forretningsafdelingen undervises i Bogholdet, Skrivning, Regning, Handelslov og andet, der hører med til en fuldstændig Uddannelse for Forretningslivet.

I den stenografiske Afdeling undervises i Hætteskrift, Maskin-skrift, Korrespondance, med mere. Skolen har gjort det til en Specialitet at uddanne Stenografer, der kan skrive Ord for andet af lange Taler eller Forhandlinger.

I Normalafdelingen undervises i alle Fag, der kræves til en "First Grade Teacher's Certificate." De, som ønsker at forberede sig til Lærere i vore Menigheds-skoler, vil blive givet al mulig Anledning til at dygtiggjøre sig i de Fag, som særlig kræves for dette Arbejde, saamtm Norsk, Religion, Spøkelære, Kateketik m. m.

I College Preparatory Afdelingen optages Elever, der har gennemgaaet Common Skolen, samt forberedende Kurser eller en af vore Menigheds-skoler. Fire forskellige Kurser tilbydes: The Luther College, The Classical, The Modern Language, The Mathematic and Science.

Ældre og mere modne mandlige Elever, der ønsker at optage det theologiske Studium i den praktiske Afdeling ved vort Seminar i St. Paul kan ved Pacific Lutheran Academy faa den nødvendige forberedende Undervisning.

I Musikafdelingen undervises i Piano og Orgelmusik, Harmonilære samt Sang.

Høstterminen begynder den 2die Oktober.

Nærmere Oplysninger kan faaes ved at tilskrive Skolens Bestyrer

N. J. Hong, President, Parkland, Wash.

FISHING TACKLE

Base Ball and Tennis Goods
THE KIMBALL GUN STORE, Inc.
1302 Pacific Avenue
Tacoma

Oplys fra Luther Publ. House.

Steamship Agency

Billetter paa alle jærte Klases
Etier

VISELL & EKBERG

1321 Pacific Ave.

FERN HILL MEAT MARKET

H. Berger, Proprietor
Dealer in

Fresh, Salt and Smoked Meats

Live Stock of All Kinds

Bought and Sold

Telephone Main 7839

Fern Hill and Spanaway

F. J. LEE

1ste Klasse norsk

Fotografist

Studio, Main 2200
Res., Main 2080
1535 Commerce St
Tacoma

BEN OLSON CO.

Plumbing

and Heating

Main 202-A 2302

1130 Commerce Street
Tacoma Wash.

BERGLUND BROS.

Kaffe-Hus

Bedste Sort Kaffe i Byen med Pjeld, Sukker og Kager for Lavt og Højt Belønning

1805 Commerce St. Tacoma

SCANDINAVIAN AMERICAN BANK

of Tacoma

ASSETS OVER
TO MILLIONER DOLLARS
355 Commerce St.

Aaben Lørdags Aftener

4 Procents aarlig Rente

Ugger vi til Spareindskud to Gange om Aaret

Begynd nu med \$1.00 eller mere.
J. E. Chiberg, Pres.; W. H. Pringle, V. Pres.; O. Graunad, V. Pres.; Ernest C. Johnson, Cashier; J. P. Vi-sell, Gust Lindberg, Ernest Lister, Directors.

DR. J. L. RYNNING

Norsk Læge

French Block, 12th and Pacific Av.
Kontor Tider—2 til 4 Efter. Om Søndagene Høje Aftale
Kontor Tel. Main 7471; Res. 7864
Tacoma, Wash.

DBS. J. W. & H. D. RAWLINGS

Tandlæger

217-314 Warburton Bldg.

Telephone Main 5125

Cor. C & 11 Sts., Tacoma, Wash.

Olympia Bosta

"GREYHOUND"

(Lands Municipal Dock)

Leaves every day 10:45 a. m. and

4:45 p. m. — Returning leaves

Olympia 7:30 a. m., 2 and 4 p. m.

Fare 75c.; Round trip \$1.25

Meals 50c.

OLYMPIA & TACOMA NAV. CO.

Main 5308 *4308

KACHLEIN

GRADUATE OPTICIAN

906 C Street

Eyes Examined

23 Years in Tacoma

T. K. SKOV

Har overtaget

ST. JOHN'S HOUSE

1029 1-2 St. Tacoma Ave., nær 11te

Hjælpelig, rene, ENKELT VÆRELSE med alle per Døgn, Uge eller Måned. — Anbefaler sine kostlige, møblerede Familienreiser.

Høje Priis
Bedste Behandling
TACOMA WASH.

BANK OF STANWOOD

Assets over ¼ Million Dollars

4 pCt. lægges halvaarlig til Sparebanksindskud samt til almindelige Indskud paa længere Tid.

H. C. ANDERSON, Pres.

S. A. THOMPSON, Vice-Pres.

W. C. BROKAW, Kass.

Direktører:

H. C. Anderson, S. A. Thompson,

G. Nicklason, F. H. Glard

W. C. Brokaw.

Lien's Pharmacy

Standardif Apothek.

Ole B. Lien. Harry B. Selvig

DRUGS, CHEMICALS,

TOILET ARTICLES,

Recepter udfyldes nøjagtig

St. 7214 1102 Tacoma Ave.

C. O. LYNN CO.

Skandinavisk Begravelsesbureau

310-312 Syd Tacoma Ave.

Tacoma, Wash.

Main 7745

A-4745

Main 7959

Ind. 3504

Dr. Torland

Uddannet ved Krana Universitet

201-2-3-4 Eitel Bldg.

(N. W. Cor. 2nd & Pike)

SEATTLE

Kontortid: 10-12, 2-4, 7-8

Privat Telephone

Sunset East 6315

J. P. AABERG

Photographer

1217½ Pacific Ave. Tacoma

ANTHONY M. ARNTSON

Norsk Advokat

606-7 Fidelity Bldg.

Phones Main 204; A-1204

Tacoma Wash.

Phone Main 2233

PETERSON

PHOTOGRAPHER

Sunday: 11 a. m. to 3 p. m.

903 Tacoma Avenue